

Obsah

Úvod	9
1. Charakteristika fenoménu stárnutí a stáří	13
1.1 Teoretické vymezení a vědní rámec	13
1.2 Specifika vyššího věku	15
1.2.1 Definice stárnutí a stáří	16
1.3 Problematika stárnutí a stáří	18
1.4 Proces stárnutí a stáří	19
1.5 Kognitivní funkce seniorů	22
1.6 Problematika pomáhajících profesí	22
1.6.1 Syndrom vyhoření	24
1.7 Problematické sociální a biologické změny ve stáří	25
1.8 Potřeby seniorů	26
1.9 Polymorbidita u seniorů	28
1.9.1 Imobilita	29
1.9.2 Instabilita	30
1.9.3 Pády	30
1.9.4 Inkontinence	32
1.9.5 Poruchy rozumových schopností	33
1.10 Stáří a kvalita života na počátku 21. století	35
1.10.1 Sociologické proměny seniora a rodiny	36
1.10.2 Sexuální život seniorů	39
1.10.3 Podpora zdravého stárnutí	40
1.10.4 Motivace seniorů	41
1.10.5 Účelná komunikace	41
1.10.6 Pohyb a jeho přínos pro seniora	43
1.10.7 Volnočasové aktivity u seniorů	44
1.11 Postoj, reakce a adaptace na stáří	45
2. Péče o seniory na území České republiky	47
2.1 Historický pohled na péči	47
2.2 Současná situace v poskytování služeb	49
2.3 Postoje společnosti ke stáří (ageismus)	50
3. Psychologické a psychiatrické souvislosti procesu stárnutí a stáří	53

3.1	Stáří a životní změny z hlediska psychologie a psychiatrie	53
3.2	Problematika specifík v oblasti uspokojování potřeb	54
3.3	Problematika změn v oblasti kognitivních funkcí a afektivity	57
3.4	Problematika výskytu a rozvoje psychických poruch a onemocnění	59
3.5	Problematika psychologické péče a podpory	61
3.6	Psychologická a psychiatrická zamyšlení	64
4.	Kognitivní, fatické a gnostické funkce seniorů	67
4.1	Fatické funkce	67
4.2	Gnostické funkce	68
4.3	Kognitivní funkce	69
4.3.1	Paměť	69
4.3.2	Poruchy paměti	71
4.4	Pozornost	74
4.5	Zrakově-prostorové schopnosti	75
4.6	Jazyk a řečové schopnosti	75
4.7	Myšlení	76
4.7.1	Poruchy myšlení	77
5.	Problematika demence u seniorů	81
5.1	Klinické příznaky demence	81
5.2	Klasifikace demencí	83
5.3	Vyšetřovací metody u demencí z pohledu pomáhajících profesí	84
5.4	Alzheimerova nemoc	85
5.4.1	Klinický obraz Alzheimerovy nemoci	87
5.4.2	Rizikové faktory vzniku Alzheimerovy nemoci	90
5.4.3	Měřicí nástroje u osob s Alzheimerovou nemocí	91
5.4.4	Rehabilitační péče u Alzheimerovy nemoci	93
5.4.5	Vybrané kazuistiky seniorů s diagnózou Alzheimerova nemoc	101
6.	Ucelená (komprehenzivní) rehabilitace	105
6.1	Léčebná rehabilitace	106
6.1.1	Ergoterapie	107
6.2	Pracovní rehabilitace	116
6.3	Sociální rehabilitace	117
6.4	Edukační rehabilitace a intervence u seniorů	118
6.4.1	Speciální pedagogika	120
6.4.2	Sociální pedagogika	121
6.4.3	Andragogika a gerontagogika	121

7. Kognitivní rehabilitace	127
7.1 Rehabilitace kognitivních funkcí	128
7.2 Psychomotorická terapie a moderní technologie	130
7.2.1 Psychomotorická terapie	130
7.2.2 Terapie za pomoci moderních médií	130
7.3 Testování kognitivních funkcí	131
8. Využití alternativních možností v rehabilitaci	133
8.1 Augmentativní a alternativní komunikace	133
8.2 Dramaterapie	137
8.3 Arteterapie	138
8.4 Bazální stimulace	139
8.5 Psychomotorická terapie	140
8.5.1 Cvičební jednotky	143
8.6 Rehabilitace kognitivních funkcí a využití informačních a komunikačních technologií	143
8.7 Zooterapie	144
8.7.1 Zooterapeutické metody	144
8.8 Reminiscenční terapie	148
8.9 Taneční terapie	149
8.10 Muzikoterapie	149
Závěr	151
Použité zdroje a bibliografie	153
Rejstřík	171